

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord en Gebruikswijzer	2
	Inhoudsopgave	4
	Uitleg en toelichtende analyse	11
1	Achtergronden van het wettelijk bestel	11
1.1	Juridisch ecosysteem	11
1.2	Sociale engineering	13
1.3	De cyclus politiek-beleid-wetgeving-uitvoering-rechtspraak	14
1.3.1	Politiek bestuur	15
1.3.2	Beleid	18
1.3.3	Regelgeven in overheid en instellingen	19
1.3.4	Bestuur	22
1.3.5	Uitvoering	23
1.3.6	Rechtspraak	25
1.4	Een Europees acquis voor hoger onderwijs en wetenschap?	25
1.5	WHW in volgelvlucht	32
2	Doelstellingen en beginselen van het WHW-bestel	36
2.1	De pijler Autonomie	36
2.2	De pijler Toegankelijkheid	37
2.3	De pijler Deregulering	41
2.4	De pijler Kwaliteit	42
2.5	Het hoger onderwijsstelsel van binair naar transbinair	43
2.6	Aspecten van het onderzoekbestel	48
2.7	Experimenten met brede rafelranden	57
3	De opzet en reikwijdte van de WHW	63
3.1	De opbouw van het hogeronderwijsrecht	63
3.2	De nummering van de WHW	63
3.3	De typen bepalingen in de WHW	63
3.4	Lagere regelgeving onder de WHW	64
3.5	Reikwijdtebepalingen en doorverwijzingen	64
3.6	De instellingen van de WHW	67
3.7	Godsdienst, levensbeschouwelijke grondslag en kledij	68
4	Hoofdpijnen en sleutelartikelen per WHW-hoofdstuk	75
4.1.1	Begripsbepalingen en vlaggenscheppen	75
4.1.2	Academische vrijheid in verband met andere rechten	75
4.1.3	Vrijheid van meningsuiting en het arbeidsrecht	78

4.1.4	Integriteit van wetenschappers; geen vrijheid van wetenschap	80
4.1.5	Vrijheid en integriteit internationaal	82
4.1.6	Instellingsautonomie niet hetzelfde als academische vrijheid	84
4.1.7	Kennisveiligheid, academische vrijheid en veiligheid van kennis	86
4.1.8	Vrijheid, integriteit, contractactiviteit en nevenwerk	88
4.1.9	Publieke middelen voor private activiteiten en offshoring	91
4.1.10	Zusterschap maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef	94
4.1.11	Academische eed of belofte	96
4.1.12	Andere algemene bepalingen	97
4.2	Planning en bekostiging	101
4.2.1	Planning	101
4.2.2	Bekostiging	102
4.2.3	Het stelsel van studiefinanciering	107
4.2.4	Van prestatieovereenkomsten naar kwaliteitsafspraken ...	108
4.2.5	... en naar kwaliteitsbekostiging ... en terug	117
4.3	Overleg	118
4.4	Personeel	119
4.5	Accreditatie	124
4.5.1	Definitie en rechtsgevolgen	124
4.5.2	De NVAO en de onafhankelijkheid	126
4.5.3	De accreditatiemethodiek	129
4.5.4	Beoordelingscriteria	134
4.5.5	Voorwaardelijke accreditatie, verlies en intrekking	138
4.5.6	Instellingstoets kwaliteitszorg	139
4.5.7	Experiment met instellingsaccreditatie	140
4.5.8	Instellingsaccreditatie, maar nog geen integraal model	140
4.5.9	De Inspectie van het Onderwijs	144
4.6	Onderwijsaanbod	145
4.6.1	Programmeervrijheid versus macrodoelmatigheid	145
4.6.2	Arbeidsmarkt, economie en regulering van onderwijsaanbod	148
4.6.3	Ontneming van rechten	152
4.6.4	Rechtspersonen voor hoger onderwijs	152
4.6.5	Ruim baan voor talent?	155
4.6.6	Registratie instellingen en opleidingen (RIO)	157
4.7	Onderwijs	157
4.7.1	Beroepsvereisten en diploma-erkenning	157
4.7.2	Internationalisering en joint degree	158
4.7.3	Collegegeld, examengeld, overige eigen bijdragen	160
4.7.4	Vooropleidings- en toelatingseisen en evc	165
4.7.5	Examens, tentamens en vrijstellingen	168
4.7.6	Tentamens, herkansing, tentamenfraude, online surveillance	169
4.7.7	Examencommissie en examinator	176

4.7.8	Onderwijs- en examenregeling	181
4.7.9	Getuigschriften, graden, titels en promotie	184
4.7.9.1	De WHW 7.11-verklaring is de EU-microcredential	188
4.7.9.2	De lector	189
4.7.10	Inschrijving	191
4.7.11	De Nederlandse taal en verwante kwesties	192
4.7.11.1	Inleiding	192
4.7.11.2	Nederlands is de bestuurstaal	192
4.7.11.3	Wetenschapstaal, cultuur en academische vrijheid	193
4.7.11.4	Onderwijsstaalbeleid, taalrecht en toegankelijkheid	194
4.7.11.5	Taalbeleid en taalrecht in de toekomst	196
4.7.12	Fixus, selectie en toegankelijkheid	199
4.7.13	Studiekeuzeadvies en preselectie	202
4.7.14	Studiebegeleiding, studieadvies, basa en doorstroomnorm	206
4.7.15	Opleidingen	217
4.7.16	Flexibilisering of leeruitkomsten	220
4.7.17	Studielast, studiepunten en studievoortgang	227
4.7.18	Verval geldigheid tentamens; onteigenen van studiepunten	227
4.7.19	Stage en praktijkonderzoek	230
4.7.20	Nevenvestiging in binnen- en buitenland	231
4.7.21	Rechten en plichten van studenten	235
4.7.22	Rechtsbescherming	238
4.7.23	Sociale veiligheid	243
4.7.24	Profileringsfondsen en bestuursbeurzen	245
4.8	Samenwerking bekostigde instellingen	246
4.9	Goed bestuur, medezeggenschap en toezicht	247
4.9.1	Algemeen	247
4.9.2	De aanwijzingsbevoegdheid en de Wet bestuur en toezicht	252
4.9.3	Instemmingsrecht hoofdlijnen instellingsbegroting	256
4.9.4	Opleidingscommissies	258
4.9.5	Geschillen medezeggenschap	260
4.9.6	Bestuur en inrichting van de universiteiten	262
4.9.7	Medezeggenschap aan de universiteiten	266
4.9.8	Kerkelijke en bijzonder hoogleraren	268
4.10	Bestuur en inrichting van de hogescholen	270
4.10.1	Algemeen	270
4.10.2	Bestuur en toezicht bij de hogescholen	272
4.10.3	Medezeggenschap aan de hogescholen	274
4.11	Bestuur en inrichting van de Open Universiteit	278
4.12	Bestuur en inrichting van de academische ziekenhuizen	280
4.13	KNAW en KB	283

4.14	Beroep bij de bestuursrechter	285
4.15	Inhouding bekostiging, schadevergoeding, strafbepalingen	286
4.15.1	Inhouding, opschorting, bestuurlijke boete	286
4.15.2	Schadevergoeding en boete	288
4.16	Overgangs- en invoeringsrecht en fusie	290
5	Kroniek wetgeving	292
5.1	Wetgeving 2004	292
5.2	Wetgeving 2005	292
5.3	Wetgeving 2006	293
5.4	Wetgeving 2007	293
5.5	Wetgeving 2008	294
5.6	Wetgeving 2009	294
5.7	Wetgeving 2010	294
5.8	Wetgeving 2011	295
5.9	Wetgeving 2012	296
5.10	Wetgeving 2013	296
5.11	Wetgeving 2014	298
5.12	Wetgeving 2015	298
5.13	Wetgeving 2016	299
5.14	Wetgeving 2017	299
5.15	Wetgeving 2018	300
5.16	Wetgeving 2019	301
5.17	Wetgeving 2020	302
5.18	Wetgeving 2021	303
5.19	Wetgeving 2022	304
5.20	Wetgeving 2023	306
5.21	Aanhangige wetsvoorstellen	307
5.22	Aangekondigde wetsvoorstellen	310
6	Slotparagrafen	312
6.1	Financiën 2024 en verder	312
6.2	Postcorona	314
6.3	Welzijn en pilot korter collegejaar	315
6.4	Rankingbeleid	316
6.5	Over leraren	317
6.6	Strategische agenderingen Rutte I-IV en een snuffje Dijkgraaf	318
6.7	Sectorplan, Bestuursakkoord, Beleidsbrief en Toekomstverkenning 2023	322
6.8	De waarde van het diploma	325
6.9	Bestuurspolitiek en de onderwijs-arbeidsmarkt fuik	328
6.10	De WHW op de schop of in evenwicht	332

	Wettekst ¹	335
	Overzicht wetswijzingen in Stb. en Stcrt.	335
1	Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen	336
Titel 1.	Definities en taakomschrijving	336
Titel 1a.	Ruimte voor innovatie	341
Titel 2.	De instellingen	342
Titel 3.	Kwaliteitszorg	346
Titel 4.	Overige voorschriften	346
2	Hoofdstuk 2. Planning en bekostiging	351
Titel 1.	Planning	351
Titel 2.	Bekostiging	353
Titel 3.	Inrichting verslag en aanwijzing branchecode	358
Titel 4.	Bijzondere bepalingen in verband met het financieel beheer	338
Titel 5.	Subsidiëring academische ziekenhuizen ten behoeve van de educatieve voorziening	359
3	Hoofdstuk 3. Overleg	360
4	Hoofdstuk 4. Het Personeel	361
5	Hoofdstuk 5. Accreditatie in het hoger onderwijs	363
Titel 1.	Accreditatieorgaan	363
Titel 2.	Toets nieuwe opleiding en accreditatie nieuwe opleiding	365
Titel 3.	Accreditatie bestaande opleiding, commissie van deskundigen en visitatie	369
Titel 4.	Intrekking van accreditatie en de gevolgen van intrekking	373
Titel 6.	Instellingstoets kwaliteitszorg en erkenning ITK	375
Titel 7.	Overige bepalingen	378
6	Hoofdstuk 6. Onderwijsaanbod	378
Titel 1.	Opleidingen bekostigde instellingen voor hoger onderwijs	378
Titel 2.	Opleidingen rechtspersonen voor hoger onderwijs	383
Titel 3.	De Registratie instellingen en opleidingen	385
Titel 4.	[Vervallen]	389
7	Hoofdstuk 7. Onderwijs	389
Titel 1.	Het onderwijs, de examens en de promoties	389
Titel 2.	Vooropleidingseisen en toelatingseisen	414
Titel 2A.	Vrijstelling van het afleggen van tentamens op grond van het bezit van een diploma beroepsonderwijs	423
Titel 3.	Studenten en extranei	424
Titel 4.	Rechtsbescherming van studenten en extranei	449

¹ De inhoudsopgave van de WHW is bij de inwerkingtreding van de Reparatiewet OCV 2005 formeel vervallen. De soms verwarrende kopjes boven elk wetsartikel niet.

7A	Hoofdstuk 7A. Taken in het kader van de zijnstroom in het beroep van leraar en docent	455
8	Hoofdstuk 8. Samenwerking bekostigde instellingen voor hoger onderwijs	456
9	Hoofdstuk 9. Het bestuur en de inrichting van de universiteiten	457
Titel 1.	Het bestuur en de inrichting van de openbare universiteiten	457
Titel 2.	Medezeggenschap binnen de openbare universiteiten	467
Titel 3.	Het bestuur en de inrichting van en de medezeggenschap binnen de bijzondere universiteiten en de levensbeschouwelijke universiteiten	480
Titel 4.	Bijzonder onderwijs aan universiteiten	481
10	Hoofdstuk 10. Het bestuur en de inrichting van de hogescholen	483
Titel 1.	Het bestuur en de inrichting van hogescholen	483
Titel 2.	Het bestuur en de inrichting van hogescholen met rechtspersoonlijkheid [Vervallen]	489
Titel 3.	Medezeggenschap	490
11	Hoofdstuk 11. Het bestuur en de inrichting van de open universiteit	500
12	Hoofdstuk 12. Het bestuur en de inrichting van de academische ziekenhuizen	509
Titel 1.	Het bestuur en de inrichting van de academische ziekenhuizen	509
Titel 2.	Het gemeenschappelijk beleidsorgaan	513
Titel 3.	Het gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan	514
Titel 4.	Overleg bestuur faculteit der geneeskunde en raad van bestuur	514
13	Hoofdstuk 13. Het bestuur en de inrichting van de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek	514
Titel 1.	Het bestuur en de inrichting van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen	514
Titel 2.	Het bestuur en de inrichting van de Koninklijke Bibliotheek	515
Titel 3.	Overige bepalingen	516
14	Hoofdstuk 14. Beroep bij de bestuursrechter	517
15	Hoofdstuk 15. Inhouding bekostiging, schadevergoeding en strafbepalingen	518
16	Hoofdstuk 16. Overgangsvoorzieningen onder meer in verband met de invoering van de wet en voorschriften in verband met fusie, omzetting, splitsing, verplaatsing en bestuursoverdracht	520

17	Hoofdstuk 17. Overgangs- en invoeringsbepalingen wijzigingswetten tot 2002	526
Titel 1.	Wet van 25 januari 1996 (Stb. 172)	526
Titel 2.	Wet van 28 maart 1996 (Stb. 226)	526
Titel 3.	Wet van 4 juli 1996 (Stb. 434)	527
Titel 4.	Wet van 10 april 1997 (Stb. 162)	527
Titel 5.	Wet van 2 juli 1997 (Stb. 322)	527
Titel 6.	Wet van 2 april 1998 (Stb. 216)	527
Titel 7.	Wet van 10 december 1998 (Stb. 733)	527
Titel 8.	Wet van 3 april 1999 (Stb. 170)	527
Titel 9.	Wet van 29 juni 2000 (Stb. 286)	527
18	Hoofdstuk 18. overgangs- en invoeringsbepalingen wijzigingswetten vanaf 2002	528
Titel 1.	Wet van 6 juni 2002 (Stb. 302)	528
Titel 2.	Wet van 6 juni 2002 (Stb. 303)	528
Titel 3.	Wet van 12 september 2002 (Stb. 493)	535
Titel 4.	Wet van 30 januari 2003 (Stb. 70)	535
Titel 5.	Wet van 3 april 2003 (Stb. 188)	535
Titel 6.	Wet van 2 juli 2003 (Stb. 287)	536
Titel 7.	Wet van 24 juni 2004 (Stb. 321)	536
Titel 9.	Wet van 6 december 2001 (Stb. 681).	536
Titel 10.	Wet van 14 juni 2007 (Stb. 254)	537
Titel 11.	Wet van 4 februari 2010 (Stb. 119)	538
Titel 12.	Wet van 8 juli 2011 (Stb. 369)	541
Titel 13.	Wet van 8 juli 2011 (Stb. 368)	541
Titel 14.	Wet van 28 januari 2013 (Stb. 70)	542
Titel 15.	Wet van 10 juli 2013 (Stb. 298)	543
Titel 16.	Wet van 4 oktober 2017 (Stb. 390)	543
Titel 17.	Wet van 15 juni 2018 (Stb. 209) Accreditatie op maat	544
Titel 18.	<i>Wet van Wet Taal en Toegankelijkheid</i>	545
Titel 19.	Wet van 7 april 2021 (Stb. 263) Variawet hoger onderwijs	545
Titel 20.	Wet van 23 februari 2022 (Stb. 2022, 134)	546
Titel 21.	Wet van 3 juni 2023 (Stb. 2022, 192)	547
19	Hoofdstuk 19. Slotbepalingen	547
	(Red. Dit is hoofdstuk 16, titel 6, oud, behalve artikel 19.1a.)	
B	Bijlage behorende bij de wet op het hoger onderwijs	549
T	Trefwoorden	552
A	Meest gebruikte afkortingen	593